

амортизації, що, в свою чергу, зменшить розбіжності між розміром прибутку або збитку підприємства за звітний період.

Проаналізуємо тлумачення поняття «амортизація» законодавством України. Пункт 4 ПБУ 7 – систематичний розподіл вартості необоротних активів, що амортизуються протягом періоду їх корисного використання (експлуатації). ПКУ – систематичний розподіл вартості основних засобів, інших необоротних активів, що амортизуються протягом терміну їх корисного використання (експлуатації). МСБО 16 - систематичний розподіл активу, що амортизується я, протягом строку його корисної експлуатації.

Це свідчить, що ПКУ не ліквідував одну із істотних відмінностей між бухгалтерським та податковим обліком – підхід до визначення об'єкта амортизації. Відповідно до п. 22 ПБО 7 об'єктом амортизації є вартість, що амортизується, а в ПКУ поняття вартості, яка амортизується, не використовується, проте з метою оподаткування амортизації підлягають – витрати на виготовлення, придбання та поліпшення необоротних активів. Це свідчить, що не всі бухгалтерські витрати є податковими. МСБО 16 наближений до ПБО 7.

Можна сказати, що нові правила стосовно основних засобів зближують бухгалтерський (фінансовий) та податковий облік. Однак повної гармонізації бухгалтерського і податкового обліку в частині основних засобів не відбулося. Але, це зближення дасть можливість зменшити протиріччя між податковим законодавством і Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, полегшити роботу бухгалтерської служби підприємств і відображати у звітності більш реальну інформацію про суми нарахованої амортизації за звітний період.

Усунення розбіжностей у нормативних документах термінології і розкриття економічного змісту показників, що виступають основними при формуванні підприємствами облікової політики мають стати пріоритетними при вдосконаленні бухгалтерського обліку. Завдяки розробці і впровадженню єдиних економічних термінів у законодавчих і нормативних актах можна говорити про побудову єдиної бази обліково-аналітичної методології в Україні.

ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ У РОЗВИНЕНИХ КРАЇНАХ

Троян В. І.,

*Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова*

науковий керівник – Лелюк Н. Є., доц., к.е.н,

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Система фінансових органів визначається політичною системою та формою держави. Управління фінансами в економічно розвинутих країнах, як правило, здійснюється кількома державними органами. Незважаючи на

відмітності в різних країнах, до органів, що здійснюють фінансовий контроль, належать: парламент, спеціальне відомство державного фінансового контролю, міністерство фінансів, галузеві відомства з підпорядкуванням президенту, уряду або міністерству фінансів.

Система фінансового контролю в західних країнах у цілому досить однотипна та складається з таких елементів: відомство головного ревізора-аудитора (рахункова палата) з підпорядкуванням безпосередньо парламенту або президенту країни. Головна мета існування цього відомства – здійснення загального контролю за використанням державних коштів; податкове відомство.

У розвинених країнах світу державному фінансовому контролю належить провідне місце серед систем фінансового контролю, що зумовлюється місцем держави в процесах ринкової трансформації. В кожній окремо взятій країні державний фінансовий контроль здійснюється з певними особливостями, що стосується підходів до його організації.

Класичним прикладом щодо організації державного фінансового контролю в президентській республіці є Сполучені Штати Америки. Незважаючи на те, що законослухняність у США піднесена до рівня культу, крім казначейства, державний контроль у галузі фінансів тут здійснюють також Головне контрольно-фінансове управління (ГКФУ) Конгресу, Адміністративне бюджетне управління при Президентові США, Управління з добору і розстановки кадрів, Президентська рада у справах боротьби з фінансовими зловживаннями в державних установах ("Рада честі та ефективності"), інспектори Федеральної резервної системи, служба внутрішніх доходів та ін. До функцій ГКФУ, зокрема, входить проведення перевірок дотримання процедури укладання і виконання державних контрактів, встановлення оцінки і складання оглядів про виконання федеральних програм, проведення спеціальних обстежень та перевірок обґрунтованості цін на продукцію тощо.

Дещо інший підхід до організації державного фінансового контролю застосовується у Франції. Рахункова палата Франції вважається однією з організаційно найскладніших структур державного фінансового контролю розвинених країн. Керівництво палати затверджує Рада міністрів. До керівного складу палати входять прем'єр-президент (призначається довічно), генеральний прокурор (виступає в державних інтересах та є посередником між палатою, урядом і судовими органами) та генеральний прем'єр-адвокат. Палата діє на колегіальних засадах. У професійному штаті відомства сім палатних президентів (за галузевими напрямками) та 200 магістратів (юридичні радники, фінансові інспектори, аудиторів).

У Румунії основними різновидами контролю є парламентський, урядовий та відомчий. Парламентський контроль здійснюється Рахунковою палатою, яка має дирекції в усіх регіонах. Урядовий фінансовий контроль здійснюється Міністерством фінансів, яке у своїй структурі має Генеральну дирекцію фіскального контролю та генеральні управління державних фінансів у кожному повіті, які також мають дирекції фіскального контролю. Відомчий фінансовий

контроль здійснюється управліннями контролю і внутрішнього аудиту в складі галузевих міністерств. Рахункова палата Румунії є незалежним органом, підпорядкованим і підзвітним тільки парламенту, її низові дирекції підпорядковані тільки центральному апарату палати. Місцеві управління державних фінансів підпорядковані безпосередньо Мінфіну, а в частині делегованих повноважень підзвітні повітовим радам народних депутатів. Органи відомчого контролю підпорядковані та підзвітні відповідним керівникам міністерств і відомств. Контроль, який здійснюють органи Міністерства фінансів та Рахункової палати, спрямований як на встановлення фактів порушень, так і на проведення аналізу.

У Великобританії органом державного управління фінансами виступає Казначейство. Воно здійснює управління розробкою, складанням і виконанням державного бюджету, визначенням податкової політики, фінансово-економічним прогнозуванням, міжнародними фінансовими відносинами, здійснює контроль і використання коштів державними підприємствами.

У Німеччині органом державного управління фінансами є Міністерство фінансів, яке розробляє основи фінансової, податкової, валютної та кредитної політики. Міністерство розробляє проект бюджету та середньотермінового фінансового плану, здійснює касове обслуговування бюджету, контроль за виконанням бюджету та розробку основних засад розподілу фінансових ресурсів між ланками бюджетної системи. В управлінні фінансами беруть участь Федеральне відомство з фінансів і Федеральне управління державним боргом, які підпорядковані Федеральному міністерству фінансів. Перше відомство займається податковою перевіркою підприємств, оподаткуванням іноземних капіталовкладень, проблемами усунення подвійного оподаткування; друге – операціями з випуску та погашення позик і фінансуванням бюджетного дефіциту.

Особливий інтерес викликає шведська система державного контролю, оскільки Швеція свого часу зазнала багатьох явищ, які притаманні перехідній економіці України. Управління державними установами у Швеції будується у відповідності до теорії «Принципал-Агент», яка базується на відмінностях цілей власника (принципала) та керівництва компанії (агента), що вимагають долавання протиріч в інтересах досягнення необхідного економічного результату. Інструментами подібного узгодження повинні виступати стимули, здатні змусити агента діяти у відповідності з інтересами принципала. Перед системою контролю за використанням державних коштів поставлені два завдання: перше – забезпечити високу ефективність та друга – досягти високого рівня раціональності усіх процедур та дій, які здійснюються державними організаціями та посадовими особами. Як видно, подібна постановка розширює сферу контролю за межі власне фінансового.

У регламентаційних листах уряду формулюється, що уряд повинен зробити в даному бюджетному році, вказуються економічні умови та порядок звітності. Це визначає і напрямки наступного фінансового контролю, в основу

якого покладені положення про державні установи та положення про бухгалтерський облік.

Шведська система господарювання спрямована значно на усунення невизначеності функцій та безвідповідальності посадових осіб, що полегшує організацію контролю. У Швеції використовується внутрішній аудит державних установ (згідно спеціального урядового положення), а також зовнішній аудит, завданням якого є контроль якості інформації, що надходить від агентів та дотримання ними своїх обов'язків [2].

Підсумовуючи викладене, можна зробити висновки, що формування системи фінансового контролю в Україні, відповідно до сучасного етапу розвитку ринкових відносин, повинно здійснюватися на основі розглянутих вище прикладів. Водночас ефективному виконанню цього завдання сприятиме вивчення не лише зарубіжного досвіду, але й величезного досвіду створення системи державного контролю на українських землях в минулі роки.

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ РУХОМ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Швая Г.П.

*Інститут економіки та менеджменту СНУ імені Лесі Українки
м. Луцьк*

Науковий керівник – Шматковська Т. О., к.е.н., доцент

*Інститут економіки та менеджменту СНУ імені Лесі Українки
м. Луцьк*

Одним з важливих завдань сучасних підприємств є організація ведення обліку готової продукції з метою її найефективнішої реалізації.

Основними завданнями обліково-аналітичного забезпечення руху готової продукції на підприємстві є:

- систематичний контроль за випуском готової продукції, використанням запасів і зберіганням на складах; обсягом виконаних робіт й послуг;
- своєчасне та правильне документальне оформлення відвантаженої та відпущеної продукції (робіт, послуг);
- чітка організація розрахунків з покупцями, контрагентами за виконанням планів договорів щодо обсягу та асортименту реалізованої продукції, з метою проведення оцінювання менеджерів;
- своєчасний і точний розрахунок сум за реалізовану продукцію, фактичних витрат на її виробництво та облік нарахування та сплати належних до обсягу реалізації податків та зборів.

Відомі вітчизняні вчені-економісти досі продовжують дослідження означеної проблематики. Серед них: М. С. Пушкар, Ф. Ф. Бутинець, Н. М. Малюга, Н. В. Чебанова, М. І., Должанський, В. П. Завгородній, О. В. Лишиленко та інші. Це свідчить про актуальність обраної проблематики та необхідність пошуку та адаптації нових підходів щодо її вирішення. Ними